

Het zuiden van onze noorderburen

De Maas zette geschiedenis af op zijn oevers en bedrijvigheid, daar in het zuidelijkste puntje van Nederland. En de Maastrichtenaren beoefenen de kunst van het goede leven, tussen monumenten, shoppingstraatjes, mergelgrotten en een heuse berg van wel honderd meter hoog.

Tekst en foto's Michel Vaerewijck

„Laten we de *Mosae Trajectum* nemen”, moeten de Romeinen hebben gedacht bij het plannen van hun trip naar onze streken. Wisten zij veel dat ze aan die vaak doorwaadbare plek van de Maas de basis zouden leggen voor wat nu de gezelligste stad van Nederland genoemd mag worden. Het maakt Maastricht meteen ook tot een van de oudste steden van het land, met als overtuigend bewijs de millennia oude brugfundamenten op enkele stappen van de huidige Sint-Servaasbrug over de Maas.

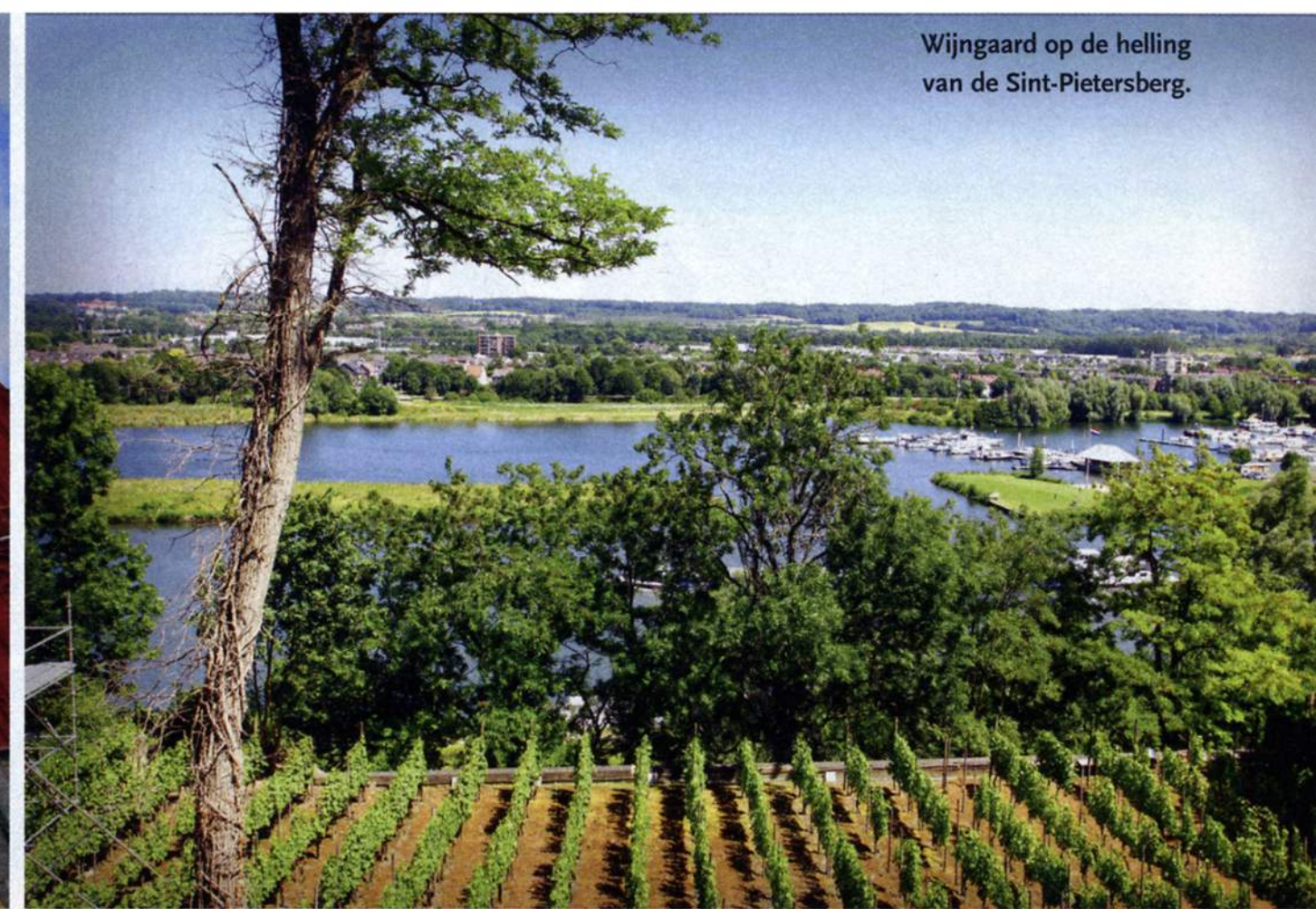
„Alsjeblieft mijnheer, en nog een heerlijke dag voor u”, lacht de guitige blondine met parelwitte tanden. Eén blik op het stadsplannetje dat ik van deze vriendelijke hotelbediende toegestopt krijg, zegt al

veel over de evolutie en bewogen geschiedenis van de zuidelijkste stad van onze noorderburen. Restanten van concentrische walconstructies, daarbinnen een wirwar van knusse steegjes, pleintjes en smalle straten die een verwantschap met onze bourgondische, katholieke cultuur ademen. De goed georganiseerde, sobere strakheid van de modernere buitenwijken verwijst dan weer naar het calvinistische Holland.

De jonge universiteit, met campussen her en der in de stad, trekt samen met een paar Europese instellingen een internationaal jong volkje. Maar ook vanuit heel Nederland stromen jongeren hierheen, antwoordend op de lokroep van het vleugje exotisme dicht bij huis. Net

Sint-Servaas en Sint-Jan, twee buurkerken die ooit één geheel waren.

Wijngaard op de helling van de Sint-Pietersberg.

De Maas aan de nieuwe wijk Céramique.

Bonnefantenmuseum en terras.

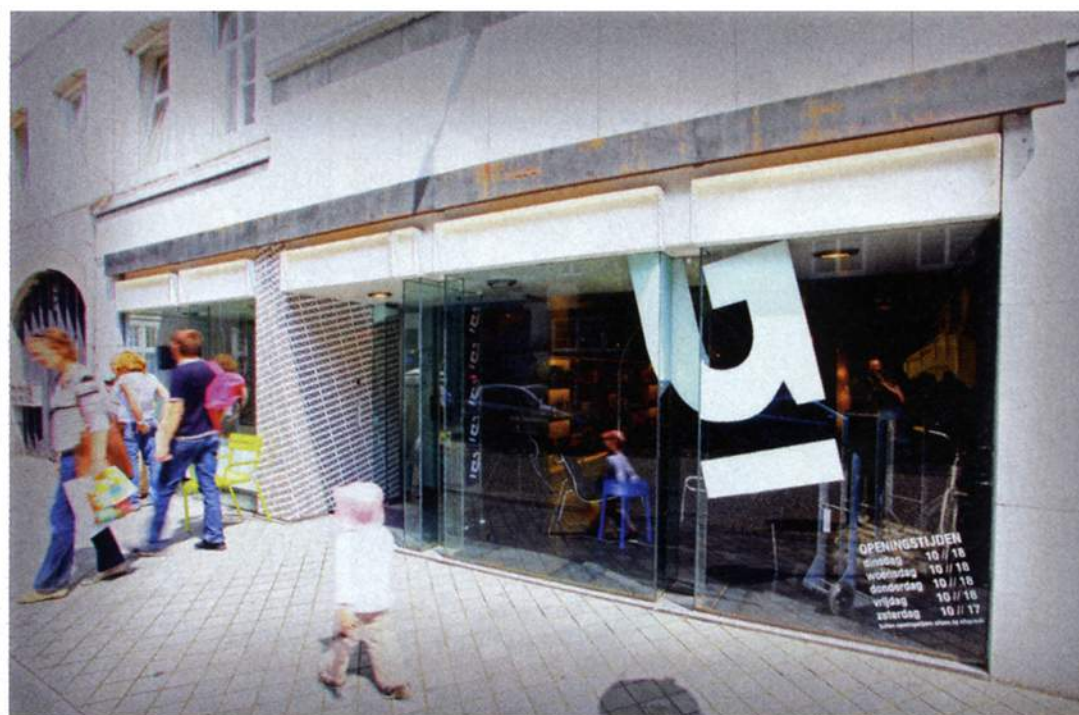
Café Zuid.

De Hoge Brug heeft haar naam niet gestolen.

Toeristenterrassen op Vrijburg, in de oude stadskern.

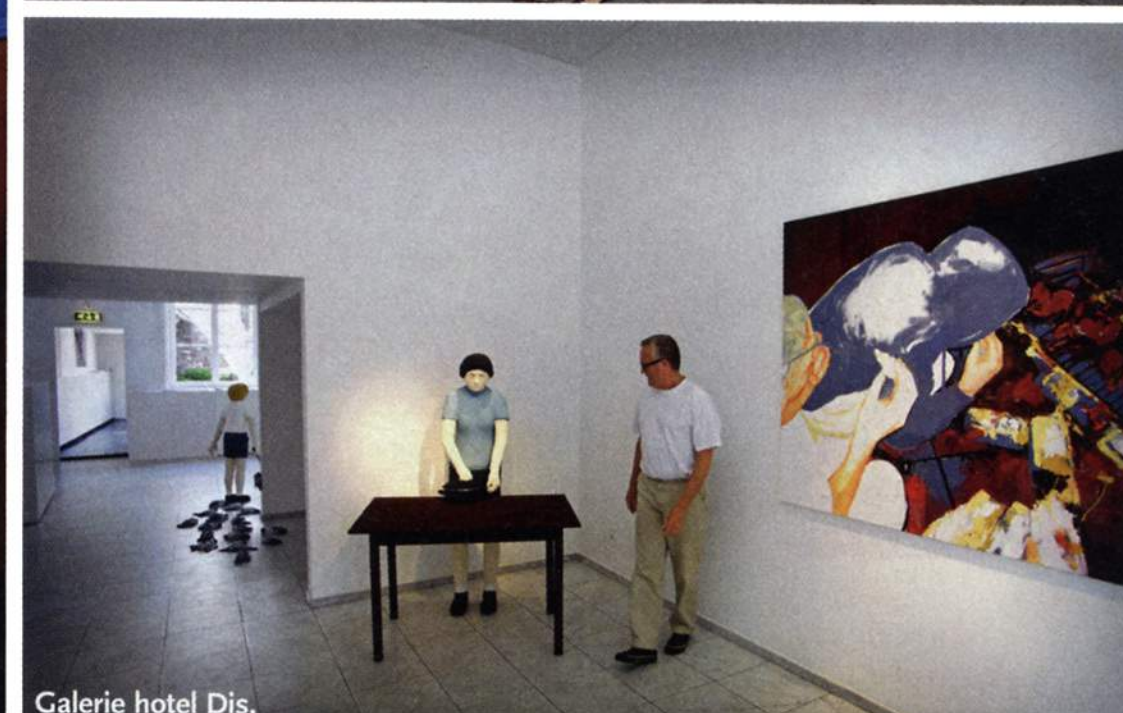
Het hippe ijssalon Luna Rossa.

Pâtisserie Royale.

Plein 1992, centraal in het stadsdeel Céramique.

Galerie hotel Dis.

zoals Lennart (27) en zijn gezellin, zangeres Saskia Voorbach (23), zijn ook zij afkomstig van de koelere, noordelijke steden. „Hier vinden we de zuiderse vakantiefleur die je anders alleen op reis tegenkomt”, zegt Saskia. „Alles draait hier om levenskwaliteit. Kijk alleen al naar de hoeveelheid horecazaken: het lijken er wel evenveel als in de rest van Nederland”, voegt ze eraan toe, nippend aan haar Chilleense chardonnay.

Tijdreizen

“Alvast niet op Vrijburg”, antwoordt Lennart Monaster op mijn vraag waar ik de stad het best begin te verkennen. De jonge acteur is duidelijk geen grote liefhebber van het grote plein omringd door toeristencafés. Vermoedelijk ooit onder handen genomen door een ambitieuze stadsarchitect, is het nu een lege open ruimte waar de zon (of de regen) genadeloos hard op je neerslaat. „Het enige wat

dit plein laat vollopen, zijn kermissen en populaire optredens”, voegt Lennart er met het nodige misprijzen aan toe. Het is een atypische plek in de oude stadskern, vanwaaruit talrijke schaduwrijke straatjes vertrekken.

Trapjes op, trekken de torens van de Sint-Servaasbasiliek en de Sint-Janskerk mijn aandacht. Vooral die laatste, de bloedrode protestantse kerk, waar ooit stierenbloed tegenaan werd gesmeerd, is een blikvanger. Het spul blijkt erg kleurvast. Ooit waren deze twee buurkerken, met klooster, één geheel. Maar bij de ‘scheiding der religies’ hoort blijkbaar ook een verdeling van de inboedel. Ik knijp mijn ogen tot spleetjes en door mijn wimpers sta ik meteen ergens in de vijftiende eeuw. Achter de kerken zijn de oude straatjes dooraderd met talrijke gangen, afgeboord met oude gevels, inclusief kleurige luikjes en uitgesleten drempelstenen: net een uitstap in de tijdmachine.

We klimmen verder naar de rand van de stad en passeren talrijke kloosters. Een vreemd contrast met de zaakjes in de Brusselsestraat en Grote Gracht. Die zijn bezaaid met geestverruimende coffeeshops, afrokappers, kebabzaken en *tattoo parlors*. Een steegje brengt me op het Herdenkingsplein. Alweer een klooster met monumentale, gotische kerk. Ooit haast een ruïne, werd het Kruisheerencomplex onder handen genomen door bekende architecten en designers, die er een designhotel in onderbrachten. Het resultaat is indrukwekkend en een ommetje waard, al is het maar om van een snelle cocktail te genieten in de hippe bar.

Big spender

Terug vanuit het Vrijthof duiken we met shoppingkoorts de Grote Staat in. De bekende ketens bombarderen de zintuigen met hun boodschappen, maar de leukere

boetiekjes vind je in de zijstraten. Van kleine ontwerpers tot nationale ondergoedheldin Marlies Dekkers hebben hier een vitrine achter de historische gevels. Maastricht is een sfeervolle winkelstad die zelfs de meest rabiate antishopper zal kunnen verleiden met haar authenticiteit en sfeervolle buurt rond de Stockstraat. Nagenieten van je aankopen kan op een van de talrijke pleintjes en terrassen.

Neem de Servaasbrug en geniet van het uitzicht en de geur van de stroom. Als drukke verkeersader ligt de Maas altijd vol schepen en aken die grondstoffen vervoeren van en naar de grote industriezones verderop. Met een beetje geluk dwingt een hoger schip de logge brug omhoog. Door een ingenieus trappensysteem kan de voetganger blijven doorlopen op de open brug.

Op de oostelijke oever staan we in Wyck (*spreek uit 'wiek'*). Wycker Brugstraat en

haar zijstraten zijn een verlengstuk van de shoppingbuurt die we net verlieten, al is het hier iets alternatiever, jonger en kunstzinniger. Dat is logisch, de wijk is recentelijk opgewaardeerd. Verken de rustige, maar toch veelzijdige Rechtstraat met in haar historische huizen aantrekkelijke interieurwinkels, designshops en antiquairs. Liefhebbers van de geur van oude boeken moeten eens gaan snuiven bij De Bovenste Plank.

Om de hoek is ijssalon Luna Rossa, de meest flashy tent van de stad. De ijsjes zijn flitsende kleurbommen, vast ook vanuit de ruimte waarneembaar. Neem een sterke espresso in Coffee-lovers of duik in het al even trendy Café Zuid, met zijn unieke terras met uitzicht over een park en de Maas. Twee Michelinsterren verdiende de ploeg van Beluga, een hip toprestaurant aan de voet van de Hoge Brug, dat meteen de grens vormt met de nieuwe wijk Céramique.

Op de Hoge Brug hebben we een mooi uitzicht over de stad. De Servaasbrug herinnert, met een beetje fantasie, aan de Parijse Pont Neuf. Terug aan de oude kant staan we opnieuw aan de voet van een van de bewaarde omwallingen. Alweer kunnen we verdwalen in het cluster van hobbelige, verkeersvrije straten en stegen.

Netjes onderhouden bomen zijn voor Maastricht wat fonteinen aan Italiaanse steden toevoegen: leven en koelte in de zomer. In bijna elke straat en op de vele pleintjes die deze stad rijk is, vind je boompjes en aanplantingen. Ze maken de vaak schreeuwelijke parasols overbodig. Het is een van die details die deze stad zo aangenaam maken. Maastricht heeft zijn menselijke schaal weten te bewaren. Alles ligt binnen wandelafstand en biedt bij elke stap een nieuwe verrassing. Zo is Maastricht Belgischer dan welke Belgische stad ook.

Praktisch

Bereikbaarheid 90 minuten auto scheiden Brussel van Maastricht. Parkeren doe je het best in een van de betaalparkings.

Info: www.q-park.nl
De trein is een prima alternatief. Het station ligt in hartje stad en met alles binnen loopafstand kan het niet eenvoudiger. De hst naar Aken passeert ook in dit station. Zo ben je in minder dan een uur van Brussel in Maastricht.
Info: www.ns.nl of www.maastrichtbrusselexpress.nl

Wanneer Zonnige zomerdagen zijn uiteraard aangenaam om lang van deze stad te genieten. Probeer ook eens het academiejaar: het studentenvolk vervangt dan de toeristen, dat geeft de stad een andere dynamiek.

Vervoer Plan je enkel een stadsbezoek, beperk je dan tot comfortabele schoenen (bespaar je hoge hakken de oude kassestraten en middeleeuwse steegjes). Fietsen is minder evident, wegens de vele verkeersvrije straten. Om de ruimere omgeving te bezoeken is de fiets wel handig. Er zijn verscheidene verhuurpunten. Info via de VVV. Wie het wat wil laten vooruitgaan, kan een Vespa huren. Info: ook bij de VVV.

Algemene Info: VVV, Kleine Staat 1, 6211ED Maastricht, +31 (0)43 325 21 21, www.vvv-maastricht.eu of VVV Winkel/ANWB, Burgstraat 24, 6221 ED Maastricht, +31 (0)43 362 06 66

1.

Vanaf 8 uur (in het weekend vanaf 10) kunt u voor een ontbijt bij **Coffeelovers** terecht. Branderij Blanche Dael zorgt voor een topkopje. *Coffeelovers*, Ruitertij 2, +31 (0)43 356 19 44, www.coffeelovers.nl

2.

Studentikoos brunchen kan in watermolen de **Bisschopsmolen** met een artisaanaal gebakken brood en gulle koppen melk of koffie. *Bisschopsmolen*, Stenenbrug 1-3, +31 (0)43 327 06 13, www.bisschopsmolen.nl

3.

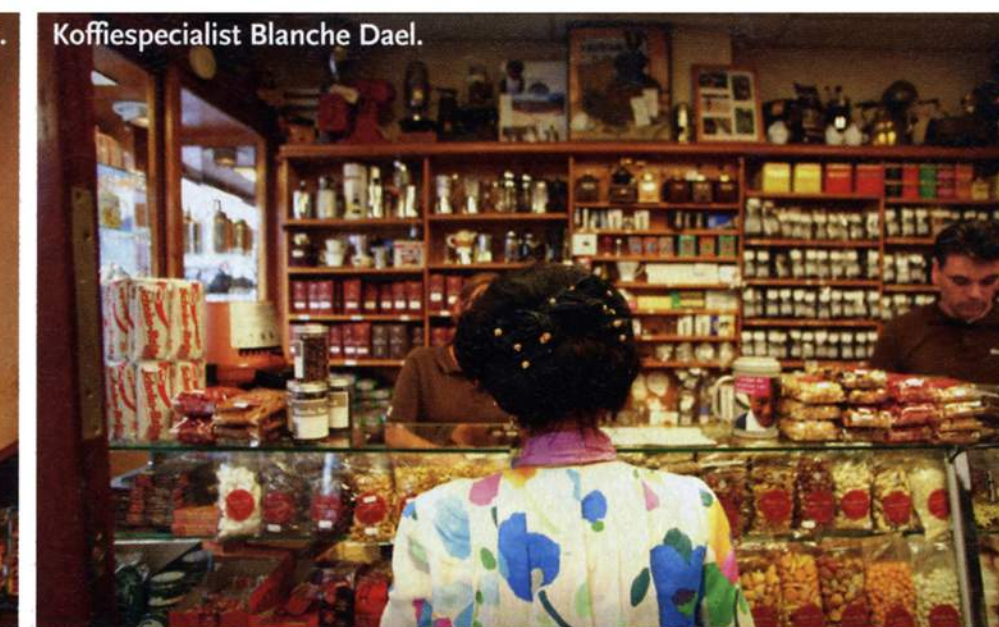
Appart serveert creatieve gerechten in een trendy omgeving. Voor flinke eters, want de porties zijn groot en redelijk van prijs. *Appart*, Achter De Molens 15, +31 (0)43 390 08 36, www.barsserie.com

4.

Beluga. Tweesterrenkeuken bij topchef Hans van Wolde. Aan de rand van de nieuwe wijk, de zaak heeft een leuk terras met uitzicht op de moderne Hoge Brug. *Beluga*, Plein 1992 12, +31 (0)43 321 33 64, www.rest-beluga.com

Le Salonard.

Koffiespecialist Blanche Dael.

Café Zuid.

Tweesterrenrestaurant Beluga.

5.

Beluga Nxt Door is betaalbaarder. Deze *m'as tu vu*-stek biedt een voorsmaakje van het moederbedrijf en mikt op een jonger publiek. *Beluga Nxt Door*, Koestraat 2-6, +31 (0)43 310 10 20, www.nxtdoor.nl

6.

Chateau Neercanne. (1 Michelinster) Even buiten de stad, in het enige terrassenkasteel van Nederland. De wijnkelder in een oude mergelgrot vormt de bijzondere aperitiefruimte. *Chateau Neercanne*, Cannerweg 800, +31 (0)43 325 13 59, www.chateauhotels.nl

7.

Molo 5: een stukje Venetië in de binnenhaven. Aan het water of in de gewelfde kelder, voor een zonnige lunch of een indiansummerdiner. *Molo 5*, Bassinkade 5, +31 (0)43 327 00 33, www.molo5.nl

8.

Café Zuid: een van de aantrekkelijkste terrassen met uitzicht over park en Maas. Ideaal voor een trendy hap tussen de lokale beau monde. *Café Zuid*, Plein 1992 15, +31 (0)43 361 05 55, www.cafezuid.nl

9.

Restaurant O. Liefhebbers van zeeproducten reserveren best tijdig. Zeer populair door de vernieuwende en eerlijke keuken. *Restaurant O*, Rechtstraat 76, +31 (0)43 325 97 47, www.restaurant-o.nl

Eetwinkels

10.

Le Salonard: authentiek brood. *Le Salonard*, Rechtstraat 84, www.lesalonard.nl

11.

Smaakmaker Adriaan: traditionele speciaalzaak van mosterd, chutney en jam. De keuken maakt deel uit van de zaak. *Pieterstraat 36*, www.adriaandesmaakmaker.nl

12.

Slager Joep Schürmann: limousinrund van eigen kweek en dagverse bereidingen van traditioneel *zuurvleesch* en *tête de veau*. *Wycker Burgerstraat 27*, <http://joepschurmann.nl>

13.

Pâtisserie Royale voor zijn *ganaches* en Limburgse vlaaien. *Wycker Burgerstraat 13*, www.royale.nl

14.

Blanche Dael: authentieke koffiebranderij heeft ook bijzondere thee en huisgeroosterde pinda. *Wolfstraat 28*, www.blanchedaal.nl

De Grotten van de Sint-Pietersberg. Laat je bij fakkellicht gidsen door het netwerk van meer dan 20.000 gangen en ontcijfer de oude graffiti.

*Slavante 1,
www.maastrichtunderground.nl*

Het **Bonnefantemuseum**, Oud en hedendaags in een boeiende confrontatie.

*Avenue Ceramique 250,
www.bonnefanten.nl*

Wit zand op de houten vloer, obers in keurig uniform en het geheel in een 19de-eeuws decor: u bent in **Sjinkerie De Bobbel**. Neem er een jonge Hollandse jenever en snuif de vervlogen romantiek op.

Wolstraat 32

Nieuw Maastricht

Wijde lanen, grote rotondes en ver uit elkaar staande kantoorgebouwen kenmerken Céramique. Kies het wandelpad langs de Maas tot aan de markante creatie van Aldo Rossi, het Bonnefantemuseum. Deze recente wijk werd samengesteld door rijksbouwmeester Jo Coenen en zijn team. Céramique geldt als vernieuwend in binnen- en buitenland, maar een wandeling langs de aan vroegere industrie refererende gebouwen maakt duidelijk dat het mixen van architecturale invloeden toch een zekere visie vereist. Die is hier soms zoek. Zo heeft Coenens Belgische collega Bob van Reeth er een residentieel complex mogen neerzetten, dat volgens mijn gids bij de oude

Maastrichtenaren meteen 'de gevangenis' is gaan heten. De nieuwste wijk heet Belvédère. „Een wereldwijk in wording”, belooft de folder. Het ambitieuze masterplan wil al het beste van andere wereldsteden in zich verenigen en zal 25 jaar moeten wachten op zijn afwerking. Op www.belvedere-maastricht.nl tellen ze af: nog 7088 dagen, 40 uren, 44 minuten en 10 seconden.

Buiten de stad

Wie de stad wil ontvluchten, kan dat zelfs te voet. De kuiten worden wel getest op de Sint-Pietersberg. Van oudsher is dit de relaxatiestek voor de dames en heren van de stad. Even doorstappen en je staat op het uitkijkpunt van fort Sint Pieter. Nog even wandelen en je bereikt de mergelgrotten bij

het Buitengoed Slavante. In 1846 had de Groote Sociëteit van Maastricht deze plek uitgekozen voor haar Casino, een gelagzaal waar haar leden en familie even konden ontspannen op zomerse zondagen. Je hebt er een panorama over het zuidelijke deel van de stad, de rivier en wijngaarden. Het epoquegebouw bleef grotendeels bewaard en je kunt er taverneversnaperingen en eenvoudige gerechten bestellen. Hier starten ook excursies naar de mergelgrotten. Of neem de fiets en volg de Maasoever om in Eysden het veerpontje ter hoogte van de grenspaal te nemen. Een prachtige route langs oude beschermde dorpjes en moerasbiotopen.